

Szerkesztőség:
Arad, Aesev.-palota.

Kiadóhivatal:
Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

ELŐFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 960 Lej
Fél évre ... 480 Lej
Negyed évre ... 240 Lej
Havonta ... 80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

FOLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival tő bb

Erdély és Bukarest.

A német republikánusok berlini organuma, a „Berliner Tageblatt“ érdekes cikkben foglalkozik Románia belső helyzetével: A cikk azt a megállapítással kezdődik, hogy az ország tulajdonképpen két részből áll: Bucurestiből és Erdélyből. Az egyik rész tehát mindössze egy város, a másik rész azonban egy egész ország. Már maga ez a megállapítás is, pontosan meghatározza Románia mai viszonyait — mondja a cikk.

A háboru előtt ez az egy város valóban elég erős volt arra, hogy az a járendelt országra ráerősokolja az akaratát, a helyzet azonban megváltozott és Bucurestinek ma alkalmazkodnia kell a megváltozott viszonyokhoz. Az ár ellen senki sem uszhatik, ha létét és pozícióját továbbra is fenn akarja tartani. Ez az írány pedig nem észak felé irányul, hiszen ott Románia legázuazabb ellensége, Oroszország van, sem pedig dél felé, mert ott Románia másik nagy ellenségével, Bulgáriával találja magát szemközt. A belgrádi szomszédság szintén csak látszólag barátságos, mert hiszen nincsen messze az idő, hogy Szófia és Belgrád komoly kapcsolatba kerül egymással és akkor a szláv tengelyben igen megnéhezedik Bucuresti helyzete. Az ár nyugati irányu.

A háboru után Bucurest mértek fölött kielégítette nemzeti terjeszkedési vágyát. Ez a kielégülés aztán lecsillapította a harc lendületét is, amelynek meg kellett torpannia a kompromisszum szükségessége előtt. Románia súlypontja Erdélybe került és igen gyakran felhangzik az a kívánság, hogy Románia új fővárosa valamelyik erdélyi városba helyeződjék át.

Azok az ellentétek, amelyek Romániában tapasztalhatók, fellelhetők minden olyan államban, amelynek a háboru a feldarabolt monarchia egy-egy részét juttatta. E visszas helyze: hatása azonban Romániában sokkal erősebben jelentkezik, mint másutt. Az ország szellemi életének központja tulajdonképpen nem Bucurest, hanem Páris. Ennek következménye aztán bizonyos franciáskodó különöségekben nyilvánul meg. Az ország igazi erőforrásai ezzel szemben Erdélyben vannak és a vezető politikuskok ott követik el a legnagyobb hibát, amikor nem igyekeznek ezekből az erőforrásokból meríteni.

Bucurest ma kétakkora ország-mak a fővárosa, mint a háboru előtt. Az új területe lakosságának szelleme és kulturája merőben ellentétes Ó-Románia szellemével és ezt a kérdést csak regionális

uton lehetne megoldani. És éppen ez az, amittől Bucurest urai félnek.

Erdélyben, régi városok emlékednek, a tiszta falvakat kulturált emberek lakják, akik minden idejüket a természettel vívott nehéz küzdelemben töltik el. Itt meg kell dolgozni az eredményekért, a föld del harcolni kell, hogy teremjen s mégis jólét uralkodik ezen a tájon. Ezt a két, merőben ellentétes országrészt akarja Bucurest egymással összehangolni.

De ez nem megy olyan egy-

szertlen és ezt jól tudják Bucurest urai, így elsősorban Bratianu Ionel, aki annak idején ki is jelentette, hogy Erdélyt nem az erdélyiek akarata, hanem a román fegyverek ereje kapcsolta Romániához. A fegyveres erő, a hatalom az tehát, amelyre Bucurest jövő létét alapítja. A történelem azonban nem szokta eltérni az ilyen alapításokat és a történelem máris jelentkezik az erdélyiek tiltakozásában. A tiltakozó erdélyiek pedig nemcsak magya-

rok, vagy szászok, hanem románok is, akik azt követelik, hogy a birodalom súlypontja a Kárpátok innenső oldalára kerüljön és a vezetés Romániában, de Erdélyben mindenesetre az ő kezükbe jusson.

Ekkora ellentétek mellett, fejezi be cikkét a német lap, csak egy ut van: a kompromisszum, nem pedig a centralizmus, amelyet Bucurest erőszakol. Ha ezt Bucurest nem látja be, akkor hálalra ítéli Romániát.

Belpolitikai kavargodás a román-olasz szerződés miatt

Bratianu szerint Averescunak hazaérkezése után le kell mondania. — Utódját Coanda tábornokban látják a liberálisok.

(Bucuresti, szeptember 24.) Az olasz-román szerződés körül felkavart politikai hullámok mind magasabbra korbácsolják az indulatokat. Soha még ilyen ádáz összecsapások nem voltak, soha még ilyen feszült atmoszférát nem jelzett a román belpolitika barométere. Minden pártból fenyegetőzések hallatszanak a másik párt felé és a gárra törekvők elszánt riadót fuvának. Minden acsarkodás, minden áttak azonban végeredményben a kormány ellen irányul, de a kormány még erősen tartja magát az ellenzék kereszttüzében s jelenlegi úgy áll a helyzet, hogy legalább is a parlament megnyitásáig semmiféle erő nem tudja a nyeregéből kiemelni a néppártot.

A liberálistájak készületben.

A Cuvantul mai jelentése szerint a liberálisok teljes aktivitásba léptek a kormány ellen. Bratianu Ionel a királynál történt kihallgatása után személyre szóló ukázt küldött összes bizalmi embereinek, hogy a tagozatokban általános permanenciát rendeljenek el és igyekezzenek a közhangulatot a liberálistájak javára kihasználni. Bratianu ugyanis a hozzá közelállók előtt tett nyilatkozatában meg van győződve arról, hogy Averescu visszatérése után nyomban beadja lemondását és így az ut a kormányhoz rövidesen szabad lesz a liberálisok számára, akik azonban egyelőre még Coanda helyettes miniszterelnök deszignálását szeretnék keresztül vinni s csak tavaszra számolnak a kormányzás átvételével.

A kormány hivatásának magaslatán áll.

Trancu-lasi miniszter ma, — a Cuvantul szerint állítólag Gogától kapott utasítás folytán — nyilatkozatot adott a fővárosi sajtónak, amelyben kijelentette, hogy a kormány hivatásának magaslatán áll és semmi körülmények között nem fogja engedni,

hogy Averescu kormányelnök román szereplését elferdített értelemben terjesszék a nép között. Averescu legjobb meggyőződése szerint és az ország érdekében kötötte meg a barátsági szerződést Olaszországgal s ha a Besszarábiai kérdést illetőleg talán nem is tudott kellő eredményt elérni,

ezt a körülményt könnyen és rövidesen korrigálni lehet.

Mussolini nem közvetít.

Illetékes helyen megcáfolják azt a hírt, hogy Olaszország felajánlotta Csicserinnek közvetítését egy Besszarábiai vonatkozó megállapodás kötésére.

A magyar—jugoszláv közeledés ügye.

A pesti jugoszláv követ nyilatkozik a két ország viszonyának fontosságáról.

(Budapest, szeptember 24.) Markovics, budapesti jugoszláv követ ma nyilatkozatban állapítja meg, hogy örömmel kell fogadni azt, hogy úgy a magyar, mint a jugoszláv kormányoknak őszinte szándéka a béke utjainak egyengetése. A már eddig létrejött számos egyezség látható formában is kifejezi azokat a kölcsönös érzelmeket, amelyek által a két ország a nemzetközi politikai életben is érdeme és fontossága szerint jut szóhoz. A létrejött szerződések nemcsak a szerződőkre

lesznek kedvező hatásai, hanem a többi szomszédokkal való viszonyra is.

Walkó magyar és Nincsics jugoszláv külügyminiszter genfi tárgyalásaik során a locarnói szeltemben foglalkoztak a két ország viszonyának megjavításával. A magyar-jugoszláv rendkívül fontos viszony körül feltétlenül szükséges, hogy az ügyet sok bölcsességgel kezeljék és tartózkodjanak az elsietéségtől s a rög-tönzésektől, amik kárára lehetnek az ügynek.

Stresemann helyesli Hindenburg politikáját

Németország elégedett a genfi eredménnyel.

(Berlin, szeptember 24.) A belpolitikában a legutóbbi napok eseményei miatt Stresemann német külügyminiszternek nincsenek olyan nehézségei, mint Briand francia külügyminiszternek Franciaországban. A nacionalista körök is látják, hogy Stresemann a tárgyalások során erélyesen kidomborította a német álláspontot, s nem titkolta azt sem, hogy helyesli Hindenburg politikáját, ami még a nacionalistákra is olyan hatással volt, hogy nem fognak nagyon akadékoskodni.

Breitscheid szociáldemokrata képviselő még Geniben is hangoztatta, hogy a német delegáció tagjai között milyen összhang uralkodik. Kritikát csak azért gyakorolnak a birodalmi kormány felett, mert titkolja a thoiryi megállapodás részleteit és úgy tudják, hogy Stresemann újabb pénzügyi megterheléseket vállalt. A hírek szerint Stresemann abban állapodott meg, hogy negyedévi részletekben nyolc milliárdot fizet ki a még mindig megszállás alatt álló Raina vidék felszabadításáért.

Heticásári séta az aradi piacon.

A divathölgyek jó kuncsaftok. — Almatól kezdve a babi-irruzás csigányasszony. — Színes mozaikok a piaci életből.

(Saját tudósítónktól). Ma reggel előre megfontolt szándékból kilátogattam a heti piacra, hogy pontos képet nyerjek a piaci zajlásról, amely meglehetősen korán kezdődik, amennyiben már hajnali hat óra tájban felvonultak a terebélyes kofanénok, nemsokkal utánuk a háztartásbeliek. Amint mindenki elfoglalta megillető pozícióját, mint egy gongvi-ésre megindult a kereslet és a kínálat. A halmokba rakott zöldségek, kosarak között hullámozik, kigyózik a tömeg, alaktalan furcsa csomókban. És törtetnek, tolatkodnak az emberek előre, csak előre, mintha ismeretlen pánik loholna nyomukban. Ha szoros a hely, összébszorúlnak, feldűl egy kosár, de ki törődik vele — a kárvalót gazdán kívül. A levegőben számok, alkudozások zsongnak s ebben a kaotikum elindultam impressziókat gyűjteni.

A kofanénok él egy háztartásbeli lép. Ugyálszik kellemetlen ajánlatokkal közeledik feléje, a mennyiben az szörnyülködve utasítja vissza a feleskáposztá árai iránt elkövetett merényletet. Az egymásra utalt társadalmi osztályok közt ezután nem épen szalonképes dialog kezd kialakulni, a melynek végső eredményeként a háztartásbeli féláron megveszi a káposztát. De nemcsak ő örül, hanem a kofanén is, mert az elv az, ha bejött az első lej, hamar követi a többi is. Azután láttam fiatalasszonyokat, akik divatos toalettel és színes törpe napernyővel vonulnak ki a szagtalanok épen séggel nem nevezhető közgazdasági csatatérre. Ők egyébként a legjobb kuncsaftjai a kofáknak. Restelik az alkudozást s szeretnének minél hamarabb elmenekülni is, mert a reggeli nap igen erős s bizony ez nem igen kedvező az arcbőrre, meg a szeplőkre. Ezeket aztán alaposan „befirolják” a kofanénok. Annyit kérnek tőlük, a mennyit akarnak és legfeljebb a jól felszított árakból engednek nagykegyesen valamit.

A piac egyébkénti érzékeny szeizmográfja a közgazdasági élet eseményeinek. Ha zuhan a lej, vagy emelkedik a vasúti tarifa, a kofanénok csodálatos közgazdasági érzékkel nyomban emelik az árakat. Csak akkor mond csödtől ez a misztetreméltó tudományuk, ha a lej emelkedik, vagy a tarifa csökken. Erről nem szereznek tudomást a piacon és a kofanénok ostoba arcot vágnak:

— Nem értünk mi kérem az urak huncutságához . . .

Megfigyeltem egy nénit is, aki — úgy mondják — régi ismerőse a piaci társadalomnak. Henként — nagy szipogás közepette — kétszer is elveszti nem létező pénztárcáját és ekkor a jószívek gyűjtenek neki. Ezuttal is sikerült. Megélhetésnek nem is rossz.

Ezután én is belevegyltem a kuncsaftok tömegébe és megpróbáltam alkudozni. Megkérdeztem egy legszebb férfikorban levő nénit, mily áron lenne szíves a hánzámban fennálló kereskedelmi szerződés értelmében az előtte levő hatalmas almakupacot rendelkezésemre bocsájtani, azaz eladni.

Százóven lej az ára — fe-

lelte — s rögtön mustrálólággal megigtekintett rajtam. Ugyálszik, nem nézett ki belőlem másfélkőnél többet. Igaza volt. Egy boszorkánykiülsejű kofaasszonynál nyájas mosollyal kísérleteztem:

— Hogy méri az almát öreganyám? fuvoláztam negédesen, de ő neki nem volt érzéke a gyermekmesékhez és nem azt felelte:

Amíg egy zsenri eljut odáig . . .

Akit már 12 éves korában korhelykedésre nevelt az apja. — Hogyan lesz egy bihari zsenrifuból aradi sintérlégény. — Újabb részletek Füleki-Dely Lajos tragikus élettörténetéből.

(Saját tudósítónktól). Nagy érdeklődést keltett országsszerte az Aradi Közlöny nemrég közölt cikke, amelyben Füleki-Dely Lajos tragikus sorsát ismertettük s megírjuk, hogy a híres bihari zsenri család sarja hogyan züllött le az aradi sintérlégénységig. Cikkünk visszhangra talált a család egyik közeli ismerősénél is, aki most néhány olyan adatot közöl velünk, amelyek érdekesen egészítik ki az alkohol gőzében fulladó zsenrifubó regénybeillő történetét.

Füleki-Dely Lajos sorsát a rossz nevelés tette tragikussá. Abban a könnyelmű és ostobán virtuskodó légkörben nevelkedett, amely a régi világ vagyonos kismeséit körülvette és amely végeredményben a jobb sorsra érdemes zsenri-osztály megsemmisítését okozta. Apja, Füleki-Dely Imre a gazdag földbirtokos típusa volt a semmivel sem törődő korhely zsenrifubó és már tizenkét éves korában arra kényszerítette, hogy duhaj cimborálva együtt mulasson reggelig. A borivásból valóságos házi kultuszú zsenri és megkövetelte a kifizető, hogy az ivászatban kövesse ősei nyomdokát. Egészen felhőszült, ha a gyerek — ösztönszerűleg — huzódott az ivástól, de büszkeség: ől dagadt atyjai keble, amikor fia később a részegeskedésben túltett a legiszakosabb felnőtton is.

Ilyen körülmények között nem csodálatos, hogy Füleki-Dely Lajos és az alkohol jóviszonyba keveredtek. Ekkor történt, hogy a fiatal Dely megismerkedett egy 17 éves gyönyörű urileánnyal és egy-kettőre egymásba szerettek. A szülők mindkét részről hevesen elleneztek a házasságot, de a fiatalok makacssága és szerelme legyőzött minden akadályt s noha apja kitagadta, mégis feleségül vette választóját. Az ifjú pár harmonikus boldogságban élt addig, amíg az anyagi gondok fel nem léptek. Dely Lajos sokféle vállalkozásba kezdett, de pénzhány miatt egyiket sem tudta befejezni. Duszgazdag atyja házassága miatt egy fillérrel sem segítette és Dely Lajosnak nem volt ereje tovább küzdeni. Megadta magát sorsának és visszatért régi szerelméhez: az alkoholhoz. Nap-nap után részegen ment haza és ilyenkor durván, kegyetlenül bánt feleségével, aki nem sokáig bírta ki ezt a bánásmódot és megszökött a szüleihez, ahol később ismét férjhezment.

Dely Imre, a büszke zsenri akkor már észbekapott és mindent

„Szerencséd, hogy öreganyádnak szólítottát”, hanem ezt:

— Tudommal nem én vagyok vagyok az urnak öreganyja, viszont az alma 10 lej.

A következő stáció egy cigányasszony, aki épen kurtá pipájából bodor flüstelhőket eregetett mélabus töprengéssel. Etonfrizurája volt és nyilvánosan dohányzott . . . ez az a modern nő! És milyen engedékeny. Első szóra féláron akarta ideadni az almát. Sietve menekültem, csak azon csodálkoztam, hogy ilyen hasznosítás után még nem vett emeletes há-

zat. De bizonyára sokat költ kapadohányra.

Odább egy sarokban cigányjósno ütötte fel tanyáját, de ha a rendőr közeledik, szilvát és szőlőt kínál elragadó közvetlenséggel. Gyűlöletét senki sem vette, de annál többet jósoldattak nála — s a Gyuri gyerek vigyázott a rendőrről. A cigánygyerek ügyelő a rendőrt, a rendőr figyelte a rendet, én pedig megfigyeltem mind a kettőt. Egyikkel sem volt baj és a heticásári színes forgatagában elveszett ez a kis „kihágás” . . . (s. p.).

elkövetett, hogy a züllés útjára került fiát hazahozza. De akkor már Dely Lajos tört ki a zsenrifubó és büszkeségében most ő tagadta meg az apját, akit felelőssé

tett sorsáért. Az alkoholt azután elvégezte a többi: Dely Lajos egyre mélyebben süllyedt a mocsárba és végül is az aradi sintérlételepre került — ku vapedérek.

Mussolini meg van magával elégedve

„Legyőztem a szocializmust!” — Primo de Riverát és Pangalost csak epigonoknak tekinti.

(Róma, szeptember 24.) Mussolini egy párisi lap munkatársának nyilatkozott ma, aki előtt azt hangoztatta, hogy nem akar magának hízelegni, de mint a legszebb győzelmet kell elkönyvelnie, hogy szocializmust legyőzte, amit a szocialisták is elismernek. Az ő ellenőrzése alatt nemzeti munka

folyik és minden, ami történik, a nemzet érdekében történik. Egyes lapok párluzamot vonnak Pangalos, Primo de Rivera és az ő munkája között. Amikor ezeket a híreket olvassa, úgy érzi magát, mint azok a művészek, akiknek utánpótlók vannak és akiknek a műveit legfeljebb csak lemásolni tudják.

Megjelent a szellemi termékeket védő törvény. Románia is belekapcsolódik a szerzői jog védelmére alakult nemzetközi szervezetbe.

(Bucuresti, szeptember 24.) Rendkívül érdekes és Romániában már régóta szükséges törvényt közöl a hivatalos lap legújabb száma. A Monitorul Oficial mai száma az irodalmi és szellemi tulajdon védelméről szóló berni nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről szóló törvényt hozza, mely az alábbi érdekes részleteket tartalmazza.

abban vagy más formában levő reprodukciói, megváltoztatásai vagy megrövidítései az eredetinek, anélkül, hogy egy új, eredeti munka jellegével bírnának.

Rablótámadás egy autó utasai ellen.

Vakmerő banditák Ploesti mellett kifosztottak egy utazó társaságot.

(Ploesti, szeptember 24.) Megdöbbentő vakmerőséggel végrehajtott rablótámadás történt tegnap fényes nappal a Ploesthez négy kilométer távolságra lévő folyó hídjánál. Reggel 9 óra tájban egy tizenöt tagból álló banda megállásra szólított fel egy arra haladó autót, amelyben több több ploesti ur ült, majd amikor az autó megállott, lövésre kész fegyverekkel a banditák körül fogták a gépkocsit és követelték az utasoktól, hogy minden náluk levő érték- tárgyat szolgáltatassanak ki.

Az utasok eleinte vonakodtak eleget tenni a banditák felszólításának, mire a haramiák egyike ijesztésül a levegőbe lőtt. Az utasok végül is, hogy kinos helyzetükből megszabaduljanak, minden pénzüket és ékszereiket átadták a rablóknak, akik aztán megkötözve, a folyó partjára dobták az utasokat és az autóból elrobogtak. A csendőrség a rablótámadás végrehajtásának körülményeiből arra következtet, hogy az utonálló egyike soffór lehetett s ez alapon indítottak erélyes nyomozást a banda kézrekerítésére.

Ujságokban és periodikus gyűjteményekben megjelent cikkek egy másik országban eredetiben vagy fordításban átvehető, ha a szerző vagy kiadó ezt kifejezetten meg nem tiltja. Folyóiratoknál elég, ha a lapban általában rajta szerepel a reprodukció tilalma. Politikai természetű viták, nap hírek s információk közlését nem lehet megtiltani.

Eredeti művekkel egyenlő védelemben részesülnek, a szerző előjogainak sérelme nélkül, a fordítások, átültetések, zenei átköltések. Az iparban alkalmazott művészi produktumok az egyezmény minden államában a belföldi művel egyenlő védelemben részesülnek. Az egyezményhez csatlakozott államok írói a többi államban egyenlő védelemben részesülnek a belföldi írókkal. A szellemi tulajdon védelme az író életére és halála után 50 évre terjed ki. A svájci kormány fennhatósága és ellenőrzése alatt a szellemi tulajdon védelmére alakult nemzetközi iroda működik.

Kifejezetten tilos egy irodalmi vagy művészi alkotást a szerző engedelmé nélkül átültetni, megzenésíteni, tilos regényt vagy novellát dramává átültetni és megfordítva, ha ezek az átalakítások csupán ugyan-

Mielőtt a függöny szétlibbenne

A rivalda elé vezetjük az új színtársulat művésznőit.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi színtársulat három új tagját mutattuk be ma a közönségnek. Kettő közülök teljesen ismeretlen volt Arad színházjáró közönsége előtt, de konferanszunk után már semmi akadály sincs annak, hogy ha majd a színpad és a nézőtér találkoznak az első előadás alkalmával, a közönség kedves ismerősként üdvözölje őket, akiket a nézőterről feláradó szeretet, melegség éltet, ad nekik prót, ambíció a további szereplésükhöz. Most következnek:

Havassy Mimi,

a színház énekes primadonnája. Érdekes, komoly arcú szépség. Haja szőke, szemei sötétek. A budapesti országos zeneakadémiát végre nagy sikerrel és egy évig mint egész fiatal gyermek tagja volt a Király Színháznak. Azután vidékre ment gyakorlatot szerezni és az alig huszonnégy éves gyönyörű hangú művésznő játszott Győrben, Szegeden és Debrecenben. Ebben az évadban ismét leszerződött a szegedi társulat direktora, azonban a színház körül mutakozó krízis miatt felbomlott a szerződés. Szendreynek idejekorán sikerült Havassy Mimit az aradi színház tagjai közé sorozni. A lapok mindentől elragadtatással írtak egy hangjáról, mint játékaról. Férje niacs, nem is volt.

Most jöjjön elő ez a fehérré, apáca arcú karcsú leány, aki úgy néz ki, mintha egyenesen a klostor cellájából lépett volna az ugynevezett világot jelentő deszkákra. Neve:

Adorján Margit,

foglalkozása naiva és társalgási színésznő. Vonásai szabályosak, zöld szemei sötétben is világítanak. Beszéde tiszta és modora dísztingvál: hisz alig egy éves színésznő. A múlt évben végezte el a cluji konzervatóriumot, jól zongorázik és szívesen énekel. Boldog, mert szép lakást kapott az Apponyi-köruton. Nem szerelmes, de nagyon szereine szeretni.

Miután bemutattuk az ismeretleneket, ujtjuk fel a régi ismeretségeket is. Következnek azok a színésznők, akiket egy-két esztendeig nélkülözni voltunk kénytelenek. Itt ül és figyel a próbát ez a sötét szemű, sötét hajú asszony, aki minden szerepében szívét adja oda a közönségnek, akinek kacaja felüdit, minden drámai jelenete megráz, szavai kristályosan csengenek. Ez az asszony:

Fekete Irén,

— Ne írjon mást rólam — mondja — csak azt, hogy kérem a közönséget, párologja jobban a prózát, amely igazi irodalmarvisz színpadra. Ha eddig az volt az oka a prózai darabokkal szemben való tartózkodásának, hogy nem volt jó prózai együttes, most ez az ok megszűnt. Olyan partnereim vannak, hogy tökéletes prózai darabokat tudunk produkálni.

Fekete Irénnek egyik ilyen partnere: *Kálmán Sári*, akit szintén ismer és szeret a város közönsége. Róla bátran és jo-

gosan elmondhatjuk, hogy szerepelt a legnagyobb tökéletességgel játsza meg és a legkisebb jelenete is művészi élményt jelent a közönségnek. Kálmán Sári aradi leány. A múlt évben a budapesti Renaissance színház ünnepelt tagja volt. Családjá és a város szeretete Aradhoz vonzotta; ezért szerződött le Szendreyhez.

Nézzük csak a kedves, drága kedélyű *L.-Kiss Mariskát*, akinek pompás humorában sokat gyönyörködött a közönség. Kiváló karakterszínésznő. Erdély legjobb komikája.

— Csak azt írja meg — szól Kiss Mariska — hogy nagyon szeretem a csokoládét. Jó volna, ha a közönség, minden tenyérösszeállítás helyett egy-egy bombont dobna nekem a színpadra.

Még Róna Dezső társulatánál ült fel Aradon *Szentgyörgyi Mária* Petrosani urileány, aki nem tudott vágyainak ellenállni és a színpadra lépett. Hangja kitünő, játéka Hetényi Elemér főrendező keze alatt nagyszerűen fejlődött. Nem szabad megfeledkezniünk a kis *Kondoros Maricáról*, aki egyes nesen az aradi pénzügyigazgatóság adóügyi osztályából lépett színpadra. Nem azonos a Marica grófnővel, sőt még Kondorosinak sem hívják, de kérte, hogy igazi nevét ne áruljam el. Az adóügyi osztállyal mindig mondták róla, hogy nagyszerű színésznő lehetne. Majd meglátjuk.

Epen befejeztük már a konferanszot, amikor hirtelen sarkig kitérül a szerkesztőség ajtaja és mosolygó, kipirult arccal belibent rajta:

Betegh Béby.

— Leszerződött, drága művésznő? — kérdeztük kórusban.

— Igen — felelte boldogan — és most már nagyon örülök, hogy ismét Aradra kerültem.

Mi már ezt délelőtt sejtettük. A mikor Szendrey megtudta, hogy Betegh Béby Aradra érkezett, ravasz fondorlattal, egy virágsokorba rejtve kész szerződést küldött neki egy hordárral. Várt délig, várt estig, de a művésznő nem válaszolt a kedves figyelemre. Meglátogattuk délelőtt a művésznőt, hogy megkérdezzük tőle, le fog-e Aradra szerződni, de ő felhuzta szépen ívelt szemöldökét és a kérdésünkre csak rejtelmes mosollyal válaszolt. Azután Szendreyt kereste fel, de fél óra múlva elterjedt a hír: Betegh Béby leszerződött Aradra. Ez volt Szendreynek az idén az első sikere. A második sikert Betegh Béby aratta le. Mikor estefelé belépett a Dácia kávéházba és a közönség lelkes tapssal fogadta. A legkedvesebb Béby csak nemrégén tért haza külföldről. Most azért jött Aradra, hogy nővérét meglátogassa és a közönség és közte fennálló kölcsönös szeretet itt marasztalta. Betegh Bébyt ismerik Aradon. Játszik prózát, énekesnői és szubrett szerepeket és mindenben tökéletes. Felép majd a Bubi című vígjátékban, a Párisi kirakatban, Muzikus Ferkóban és a Halló, Amerika! című hatalmas sikert aratott revüben. Tudomásunk szerint az első fellépte alkalmával merénylet készül ellene; imádói virágsövel borítják el a színpadot. Boldog, örül, hogy itt lehet, mert nagyon szereti Aradot. Csak

egy bánata van; nincs lakása. Kéri a közönséget, hogy segítsen rajta. Kijelentette, hogy ő a legszerényebb és

Bratianu Jonel a királynál.

Az audienciának nagy fontosságot tulajdonítanak.

(Bucuresti, szeptember 24.) A Cuvantul jelenté, hogy Bratianu Jonel ma audiencián jelent meg a király előtt, aki ebéden is vendégül látja. A lap szerint illetékes

körök igen fontos ténynek tekintik a kihallgatást, amelyet kapcsolathoznak a közeljövő várható eseményeivel.

Nasta Victor.

Távozik a Banca Naționala éléről.

Egy szimpatikus, közszeretetlen álló férfiú távozott el Arad egyik nagyonfontosságú közhivatalának éléről. Nasta Viktort, a Banca Naționala aradi fiókjának igazgatóját a bank Kormányzósága egy, a napokban kelet szűkszávu rendeletével felmentette állásától. Tagadhatatlan, hogy ez a felmentés osztatlan sajnálkozást váltott ki városszerte, mert Nasta Viktor Konciliáns modora és mindenkor jóindulatot tanúsító magatartása erős gyökerekkel ágyazta be magát mindazok szerető emlékeztébe, akik bármilyen ügyes-balos dolgukkal hozzáfordultak.

Nasta Viktor egy új intézmény új hatáskörében kezdte meg aradi működését, amely hatáskör nemcsak az aradi pénzügyi piacnak hitellel való ellátásában, hanem nagyrészt a devizaügyek ellenőrzésében is megnyilatkozott. Mindkét feladat nehéz és kényes volt és hábar Nasta Viktort tekintetben a központtól kapott utasítások és rendeletek kötötték, mindazonáltal minden esetben jelentős könnyítéseket tett az aradi pénzügyi piacnak és így közvetve Arad közönségének is. Rendkívül előzeny modorával és megértő jóindulatával igen sok szolgálatot tett ennek a városnak, amely város aztán sietett is kimutatni iránta érzett háláját akkor, amikor Nasta Viktort a községtanács tagjává választotta meg. Jellemző még az öt körülvevő szeretetre, de egyúttal Nasta egyéniségére is az a körülmény, hogy több vállalat felügyelőbizottsági, igazgatósági tagjának öhajította beválasztani, de Nasta Viktor, mint hivatalával összeférhetetlen tisztséget, mindenkor elhárította magától ezeket a megiszteltetéseket. Hogy pedig felülről milyen mértékben honorálták Nasta Viktor hozzáértő, komoly munkásságát, csak azt az egyet említsük meg, hogy a liberális kormány alatt kormánybiztosa volt az aradi kereskedelmi és iparkamarának. Örömeinkre szolgál; hogy hivatalából való távozása nem jelenti egyúttal a városból való távozását és így ezután

legigénytelenebb lakó a világon.

A társulat valamennyi új női tagját bemutattuk már. A többi az ő dolguk lesz: meghódítani a közönséget. Mi eleget tettünk lovagias kötelességünknek és bekonferáltuk a művésznöket. Holnap a férfiakra kerül a sor. (p. g.)

is teljes majd értékes szolgálatokat annak a városnak, amelyet ő is annyira megszeretett.

Nincs változás

Erdély püspöki karában

Gasparr bíboros cáfolja a sajtóban elterjedt híreket.

(Róna, szeptember 24.) Gasparr bíboros kijelentette Penescu vatikáni román követ előtt, hogy a magyar lapok nyomán a román sajtóban is megjelent az az hírek, amelyek szerint Hirschler és Antal prelátusokat utódlási joggal koadjutorrá nevezték volna ki. Majláth és Boromissza püspökök mellé, alapítványok.

FRIEDMAN Ignác
a nagy Chopin játékos
egyetlen hangversenye okt. 1.
JEGYEK SÁNDOR-nál Arad.

Uj villanykábel helyeznek el a főtéren

Arad fejlődő villanyhálózatát nem volt képes ellátni a régi elosztás.

(Saját tudósítónktól.) Aradváros egyik főtéri részlete: a Bulev. Regele Ferdinand (Boros Bénértől) a Banca Romaneascaig már napok óta valóságos uarceteri képet nyújt. A járda mentén lövészárokhhoz hasonló barázda húzódik végig, amely a Banca Romaneasca előtt földbeépített kis házikónál ér véget. Ennek eredetere vonatkozólag a legképtelenebb magyarázatok kerülnek forgalomba, de legvalószínűbbnek az látszott, hogy az aradi villanygyár a főtúvonal villanykábeljeit javíttatja. Ez ügyben kérdést intéztünk Diósszilágyi Dezsőhöz, a villanygyár főmérnökéhez, aki a következőkben adta meg az érdeklődés magyarázatát:

— A Strada Horia (Széchenyi-uca) sarkán, a hirdetési oszlopban levő elosztóig eddig csak kicsi kábel jött a telepől, amely a város fejlődő követelményeinek ujabban már nem felelt meg. Eddig a kábel 50 kvadrátos volt, az ujonnan lerakott kábel pedig 100 kvadrátnyi erősségű lesz. Azonkívül a hirdetési oszlopban levő elosztó nem lehetett megfelelő sem biztonsági, sem praktikus szempontból és ezért helyezzük most a földbe le a vezetékét. Az új kábel nemcsak egyetlen fővonalból áll, hanem több liniára tagozódik, amelynek óriási gyakorlati haszna az, hogy esetleges zavarok előfordulásával nem szükséges az egész belváros villanyforgalmát kikapcsolni, hanem csakis abban az ágban kell szüntetnünk az üzemet, ahol zavar történt.

SPORT.

A boxolás új világbajnoka.

Tunney legyőzte Dempseyt. — Jó üzlet a boxmeccs.

(Philadelphia, szeptember 24.) Százötvenezer főnyi közönség előtt tartották meg ma Dempsey és Tunney között a boxmérkőzést, akik a világbajnoki címért küzdöttek. Tíz menet után a zsűri Tunneyt a pontozás alapján győztesnek jelentette ki és így ő lett a boxolás világbajnoka.

A legdrágább jegy 28 dollár, de zugkereskedelemben száz, sőt ezer dollárt is adtak egy jegyért. A mérkőzésen a kormány részéről Dawes, az Egyesült-Államok alelnöke és Mellon kincstár kancellár, valamint igen sok előkelőség jelent meg. A rendkívül érdekes mérkőzés mindkét boxbajnok részére kitűnő üzlet volt, mert Dempsey 450.000, Tunney 150 ezer dollárt kapott, ezenfelül pedig a millió felüli bevételből Dempseynek 50, Tunneynek 12 és fél százalék jár még.

O A vasárnapi mérkőzések bíról. A vasárnapi mérkőzések vezetésére a bíróbizottság a következő bírókat küldte ki: Gloria-pálya: D. e. 9 óra-
kor: Gloria ifj.—Tricolor ifj. (Ifj. bajnoki.) Vezeti: Kubick. D. e. 11 óra-
kor: AMTE ifj.—Voința-Victoria ifj. (Ifj. bajnoki.) Vezeti: Kalmár. D. u. 1 és fél óra-
kor: AMTE II.—Gloria II. (Szöv. dij.) Vezeti Manea. D. u. 4 és fél óra-
kor: AMTE—Gloria (I. oszt. bajnoki.) Vezeti: Keller (Timisoara.) Határbírók: Behm és Balajthy. AAC-pálya: D. u. 3 óra-
kor: Hakoah II.—AAC II. (Szöv. dij.) Vezeti: Traiconi. D. u. 5 óra-
kor: Hakoah—AAC (I. oszt. bajnoki.) Vezeti: Burdan. Határbírók: Harangozó és Hammermann. Olympia-pálya: D. e. 10 és fél óra-
kor: Olympia ifj.—Unirea ifj. (Ifj. bajn.) Vezeti: Szabolcsy. D. u. 2 és fél óra-
kor: Olympia II.—ATE II. (Szöv. dij.) Vezeti: Juhász. D. u. 4 és fél óra-
kor: Olympia—ATE (I. oszt. bajn.) Vezeti: Crisnic. Határbírók: Fock és Juhász. Voința-Victoria-pálya: D. u. 2 és fél óra-
kor: Unirea—Spárta (II. oszt. baj.) Vezeti: Pálffy. D. u. 5 óra-
kor: Unirea—Voința-Victoria. (Barátságos.) Vezeti: Pavlovics. Banatul-pálya: D. u. 4 és fél óra-
kor: Banatul—Intelegera. Vezeti: Pálinkás. Curtiel. D. e. 9 óra-
kor: Frontiera ifj.—ATE ifj. (Ifj. bajn.) Vezeti: Hammermann. D. u. 4 óra-
kor: Frontiera—Voința-Victoria (II. oszt. bajn.) Vezeti: Horváth Lajos. Tricolor-pálya: D. u. 3 és fél óra-
kor: AMTE élelmezési csapata—Tricolor II. Vezeti: Csenka.

O A pesti vízipólo-bajnokság eredménye. A III. kerület vízipólo csapata tegnap 2:1 arányban megverte az MTK vízipólo együttesét. A bajnokság végeredményében első: FTC 12 ponttal, második III. kerület 10, harmadik: MTK 8, negyedik NSC 6, ötödik: MAC 4 és hatodik: UTE 2 ponttal.

Mielőtt butort vásárol,
tekintse meg 18763
Bruckner butorgyár raktárát
Arad, Str. Ghiba Birta 16.
Főigazgató: **VAJNA ADOLF.**

Megbukott a diktatura Spanyolországban.

Primo de Rivera visszavonul. — Összehívják a két év óta szünetelő parlamentet.

(Madrid, szeptember 24.) A „Petit Journal“ jelenti Madridból, hogy egyre erősödnek az Alfonz spanyol király és Primo de Rivera közötti nézeteltérések. Most már bizonyos, hogy a spanyol diktátor helyzete a tü-zértisztek lázadása következtében megrendült.

Primo de Rivera ujságírók előtt maga azt a remé-nyét fejezte ki, hogy a parlament mihamar összeül, hogy így új belpolitikai éra kezdődhessen el Spanyolország-
ban és hogy ő visszavonulhasson a kormányzástól. A spanyol parlament összehívása, tekintettel arra, hogy a parlament már két esztendő óta nem volt együtt, tekin-télyes lépést jelent az alkotmányos élet visszaállítása felé.

Averescu finnepélyes fogadtatása Bucarestiben.

(Bucaresti, szept. 24.) A nép-párt fővárosi szervezete Trancu Jasi munkügyi miniszter elnök-lésével tegnap ülést tartott, ame-lyen Averescu tábornok hazaérke-zése alkalmával rendezendő fogad-

tatás részleteit beszélték meg. A párt felhívást intéz a város pol-gárságához, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a pályá-udvaron a miniszterelnök megér-kezésénél.

Egy nagystilii szélhámos bukása.

Az „Internationaler Donau-Lloyd“ főszerkesztője végigzsarolta az utódállamokat. — Nagyról élet Lembergben. — A pesti rendőrség letartóztatta Holló-Hirsch Gézát.

(Budapest, szept. 24.) Néhány év előtt Budapesten „Internationa-ler Donau-Lloyd“ címen közgaz-dasági hetilap indult. A hivatalos program az utódállamok és a balkáni országok gazdasági együtt működésének propagálása volt, de a lap tevékenysége zsarolások-ban merült ki. A szinte a nyilván-osság teljes kizárásával megje-lenő lap ugynevezett fiókszerkesz-tőséget létesített Bécsben, majd Romániában, Jugoszláviában, Len-gyelországban, Csehszlovákiában és a balkáni államokban. E fiókok révén a lap kiadója az utódállam-beli kormányokat és városokat is állandóan megzsarolta. Most az Österreichische Pressedienst azt jelenti, hogy a lengyel kormány kérésére letartóztaták Holló-Hirsch Gézát, a lap kiadóját.

Holló ellen az utolsó hónapok-ban számtalan feljelentés érkezett a bécsi, lengbergi és budapesti ügyészségekhez, míg mostan vég-re bekövetkezett letartóztatása család és leánykereskedés címén.

Holló 1925 elején megjele-n Lembergben és ottan megszer-vezte az „Internationaler Donau-Lloyd“ fiókszerkesztőségét. Egy-uttal felajánlotta a lengyel ban-koknak, hogy nagyobb dollár-köl-ösön szerez nekik és ebben az ügyben tárgyalásokba bocsátko-zott Lemberg városának tanácsá-val is.

A lengyel kormány előkelő vendége.

Holló Lembergben igen nagy lábom élt, több hivrozott szolgát alkalmazott, két autómobil tartott és állandó vendége volt a lember-gi mulatóhelyeknek. Néhány hó-napi ott tartózkodása után felesé-gül verte Dubienska Wandát, egy dús gazdag lengbergi kereskedő el-váló feleségét.

Lembergől Varsóba utazott, ahol azt az ajánlatot tette a köz-munkügyi és hadügyminisztériu-moknak, hogy külföldi kölcsönt szerez az új edingent hadi és ke-reskedelmi kikötő kitépítésére.

Magasrangú miniszteri tiszt-viselő kíséretében Holló elutazott

az építkezés színhelyére megtekintés céljából. Az egész idő alatt a lengyel kormány vendége volt és több ezer zloty előleget csala ki közvetítés juralékként. — Azután Bécsbe utazott, ahol szintén fény-űző életmódot folytatott. Amikor Lembergben és Varsóban gyanút fogtak, Holló nyomában visszatért Lembergbe, ahol újból ámitotta a hatóságokat, megindította a válópert felesége ellen, eladta villájá-nak berendezését és egy szép na-pon nyomtalanul eltűnt.

Bigámia és leánykereskedés

A lengyel hatóságok mostaná-ban megtudták, hogy Holló Bu-dapestben és Hirsch Géza név alatt és ott is felesége és két gyermeke van, tehát bigámiát is elkövetett. A lengyel hatóságok megkeresésé-re Holló-Hirschet Budapesten le-tartóztatták és a budapesti rend-őrség megállapította, hogy az In-ternationaler Donau-Lloyd kiadó-ja azelőtt leánykereskedő volt. A lengbergi államügyészség kérésére Hollót a lengyel határra szállított-
ták, ahol már várták rá és a lem-bergi fegyházba vitték.

A lengbergi törvényszék a jö-vő hónapban már tárgyalni fogja Holló-Hirsch perét, amely iránt egész Lengyelországban nagy ér-deklődés nyilvánul meg. A lengyel államon és a lengbergi bankokon kívül a károsultak közt szerepel-nek többek között István főher-ceg, akinek galliciai birtokán Holló több ízben vendégeskedett és Vil-mos főherceg, a fiatal ukrán trón-
követelő. A „főszerkesztő ur“ ál-nal kicsalt pénzek végösszege több mint 100.000 dollárra rug.

— A nagybeteg Rakovszky Iván helyettesítése. Budapestről távira-tozzák: Rakovszky Iván belügymi-niszter, aki erdélyi útján megbete-gedett és most egy cluji szanatorium ban fekszik, hosszabb ideig tartó betegsége miatt dr. Vass József nép-jóléti miniszter veszi át a belügyi tárca vezetését, de csak gróf Bethlen István miniszterelnök hazaérkezése után, mert addig a miniszterelnököt helyettesíti.

Tűzrendészeti vizsgálat az aradi színházban.

Megszüntetik a tolongást a kijáratok előtt.

(Saját tudósítónktól.) Ma délután tartották meg a tűzrendészeti vizs-gálatot az aradi színházban Angel István dr. vezetésével. A bizottság mindent rendben talált. Különös meglepődését fejezte ki a Koch Dá-niel által felszerelt vészlámpák miatt, amelyeket a rossz olajlámpák helyé-be tettek. A bizottság egy érdekes újítást léptetett életbe, amelyet a színházbajáró közönség valószínű-leg örömmel fogad. A város meg akarja szüntetni azt a tülekedést, a mely előadás után keletkezik, amikor az egész színház közönsége a főbe-járaton távozik és ezért a távozó közönség előtt a vészkijáratokat is meg nyitják. Az oldalt ülő közönség a hozzá legközelebb eső vészkijárat-on köteles távozni előadás végezté-vel, míg a főbejáraton csupán a kö-zépföldszinti ülőhelyek közönsége távozik.

Elítéltek egy volt nagy-laki rendőrkomiszárt.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi törvényszék Orezeanu-lanása ma itélkezett Onea János volt nagy-laki rendőrszubszámú ügyvé-ben, aki ellen az volt a vád, hogy 1921. tavaszán minden ok nélkül az uccán feltartóztatta, majd a nagylaki község házára kísérte be és súlyosan összeverte Pajtás Jó-zsef és Petrovics Emil nagylaki fiatalembereket. Az aradi törvényi szék Pajtás és Petrovics ellen el-követett súlyos testi sértés, vala-mint hivatalos hatalomnal való visszaélés belgaolt vétsége miatt Onea János, jelenlegi temesvári dohánygyári tisztviselőt első eset-ben 1000 lej fő- és 500 lej mellék-büntetésre, második esetben 1000 lej bírság, vagy 50 napra átváltoz-tatható elzárásra ítélte. Az ítélet ellen úgy a vádlott, mint Mandru ügyész felebbezést jelentett be.

M O Z I.

xx „Szenvedély“ ma utoljára az aradi Apollóban. A lelki kilengések-nek e rugóját boncolgatja hét felvo-náson keresztül a darab szerzője. A fűszereplők Harwey Lilian és Otto Gebühr, a féltékenység analízisének széles regisztereivel játszik meg szerepüket. Az előadások fél 5, 6. fél 8 és 9 óra-
kor kezdődnek.

xx „Pompeji utolsó napja“ az aradi Uránia szombati megnyitója. Régmúlt századok erkölcsi züllésének festői ecsetelése ez a film, amelynek izgalmas mesezövése Bulwer Ly-ton világhírű regénye után készült. Bernhard Götzke markáns alakja, Korda Mária átértett megjátszása és Várkonyi Mihály lágy rapszodiá-
val teltt egyénisége támasztják alá a grandiózus filmet. Az előadások fél 5, 7 és fél 10 óra-
kor kezdődnek. Jegyek elővételben kaphatók szom-battól az Uránia elővételi pénztárá-nál.

xx Az aradi Apolló vasárnapról mutatja be Patt és Patachon leg-újabb filmjét, melynek címe: „Patt és Patachon mint csavargók.“

H I R E K.

— Goldis László hétfőn utazik vissza Bucuresztibe. Goldis László, a vallásügyek és művészetek minisztere tegnap Aradra érkezett s hétfőig szándékozik itt tartózkodni. A miniszter aradi látogatása minden politikai és hivatalos ügyektől mentes, mert tisztán magánügyeit intézi el aradi tartózkodása idején. Goldis László az Arad közelében lakó nővérét látogatta meg tegnap, ma pedig dr. Comsa Gergely görög keleti román püspököt kereste fel, akivel hosszan elbeszélgetett. A miniszter hétfőn Bucuresztibe utazik vissza és egyelőre nem szándékozik a fővárost elhagyni.

— Jorga előadásai a római egyetemen. Rómából jelentik: A római egyetem rektora az egyetem tanács határozata alapján meghívta Jorga professzort, hogy tartson előadás-sorozatot az egyetemen.

— Jégeső zuhogott Aradon. Ma délután hatalmas felhőszakadás öntötte végig a várost és a nyári zápor közel egy óra hosszat tartott. Ot óra felé ismét megnyitak az ég csatornái és néhány percen keresztül borsónyi nagyságu jég hullott ugyancsak hatalmas zápor kíséretében.

— A Magyar Párt elnöke Bucuresztiben. Bucuresztiből jelentik: Bethlen György gróf, a Magyar Párt elnöke tegnap Bucuresztibe érkezett, ahol megérkezése után Bucuresztben államtitkárral folytatott hosszabb megbeszélést. Délután Bethlen gróf Garofil földművelésügyi miniszterrel tárgyalta a hostátlak földjei ügyében.

— Beregi Oszkár autóbalesete. Beregi Oszkár már hosszabb idő óta kint tartózkodik Hollywoodban, ahol a Panamed filmgyár szerződtette több film eljátszására a kiváló színészt. Most érkezett newyorki távirat szerint Beregi Oszkárt Los Angelesből Hollywood felé tartó útján autóbaleset érte. Beregi maga vezette autóját, meglehetősen sebesen, mikor hirtelen szél kerekedett, a szél nagy port vert fel és az autó neki szaladt egy utjelző póznának. Beregi kiesett az utestre és a homlokán súlyosan megsebesült. Az utána következő autók utasait vitették be a művészt egy közeli kórházba, ahol bevarrták fejséjét.

— A Tábla döntése a felfüggesztett városi mérnök fegyelmi ügyében. Beszámoltunk annak idején arról, hogy a város vezetősége felfüggesztette állásától Freund Agoston városi mérnököt, akit különböző visszaélésekkel vádoltak. A felfüggesztéssel egyidejűleg összes illetményeit is megvonták tőle. A városi mérnök megfeleltette felfüggesztését a timisoarai táblához, amely tegnap tárgyalta az ügyet. A tábla kimondotta, hogy a felfüggesztésre vonatkozólag nem hoz határozatot, mert ez nem tartozik a jogkörébe, azonban elrendeli, hogy a visszatartott illetményeit folvósítsák a felfüggesztett mérnöknek.

— Baleset a budapesti repülőtéren. Budapestről táviratozzák: A ma reggel Bécsbe induló repülőgép 10 méter magasságból lezuhant. Az utasoknak és a pilótának az ijedségen kívül egyéb bajuk nem történt. A lezuhant gép utasait egy másik gépre szállították át, amely néhány perces késéssel indult el az osztrák főváros felé.

A Banca Nationala aradi fiókjának új igazgatója.

Nasta Victor helyére a fiók volt h. igazgatóját, I. Tancofot nevezték ki. — Nasta mint magánember továbbra is Aradon marad.

(Saját tudósítónktól.) Néhány nappal ezelőtt a régi királyság egyik városába helyezték át Nasta Viktort, a Banca Nationala aradi fiókjának igazgatóját, aki azonban nem nyugodott bele áthelyezésébe és lépéseket tett, hogy továbbra is Aradon maradjon. Az igazgató bucureszt-i utjai azonban eredménytelenek maradtak és ezért nyugdíjazását kérte, ami meg is történt.

A pénzügyminiszter az aradi fiókjának igazgatójának I. Tancofot nevezte ki, aki évekkel ezelőtt Nasta Viktorral egyidejűleg került az aradi fiókhoz, mint helyettes főnök és akit két évvel ezelőtt a besszarábiai Baiti városba helyezték át az ottani fiókjának

élére. A Banca Nationala aradi fiókjának új igazgatója tegnap érkezett meg Aradra és ma délelőtt átvette Nasta Viktortól a fiókjának vezetését.

Az új igazgató negyven éves, szimpatikus ember, aki nagy képzettségével és konciliáns modorával eddigi aradi tartózkodásai során is már sok barátot és tisztelőt szerzett magának. Nasta Viktor, aki több mint négy esztendővel ezelőtt vette át az Osztrák-Magyar Bank aradi fiókjának palotáját és aki az aradi fiókjának igazgatóját megszervezte, nem fog eltávozni innen, ahol nagyraértékeli tudását és közgazdasági tevékenységét, hanem továbbra is Aradon marad, ahol közgazdasági s pénzügyi tevékenységet fog kifejteni.

Felmentették a csarnoházai „lázkodókat”,

A falu népe nem akart közmunkát végezni szántás idején. — A hadbírósa elfogadta a vádlottak védekezését.

(Gyul-Kolozsvár, szeptember 24.) A Kolozsvári Hadbírósa ma délelőtt tárgyalta Biró Gyula és Scarolta György, csarnoházai kisgazdák lázadását. Biharmegye subprefektusa az elmúlt évben szigorú rendelettel kötelezte Csarnoháza község lakosságát a megyei ut kijavítására. A község lakossága egyöntetűen tiltakozott a rendelet ellen, mert az alispán oly időben kívánta elvégeztetni a közmunkát, amikor a lakosság a legintósbabb mezőmunkával, a szántással van elfoglalva.

A csendőrség jelentése alapján lázadás címen eljárás indult Biró Gyula és Scarolta György ellen, akik leghevesebb ellenzői voltak a

közmunka elvégzésének. A mai tárgyaláson dr. Dunca védő beigazololta, hogy a falu népe minden törvényes eszköz felhasználásával akarta a subprefektus rideg parancsának megváltoztatására rábírni.

Elsőször a községbírórt keresették fel, de miután annak nem állott módjában a rendeletet megváltoztatni, magához az alispánhoz fordultak, miközben a közmunka elvégzésére kitűzött határidő letelt, a szántási munkálatok elvégzése után pedig a község lakossága eleget tett a rendeletnek. A bíróság ezután ítélethozatalra vonult vissza és úgy Biró Gyulát, mint Scarolta Györgyöt egyhangulag felmentette a lázadás vádjától.

Egy per, amely száznyolc éve folyik.

Harminchat örökös élet-halál harca a jussért. Kilenc milliárd frankra nőtt fel az örökség.

(Páris, szept. 24.) Egy nem mindennapi örökösödési perben fog rövid időn belül a washingtoni ítélőszék döntést hozni, mely nemcsak a század legnagyobb, de egyúttal a leghosszabb pere is. — 1818-ban kezdődött meg a harc egy Amerikába vándorolt francia öröksége körül. 1785-ben egy Mallet nevű francia Saint-Victorien faluból Amerikába vándorolt szerencsét próbált. A szerencse kedvezett a fiatal aranykeresőnek; 33 évvel később 18 millió aranyfranknyi vagyonnal rendelkezett.

Vagyonszerzésének első fejtegeteit homály fedti. Annyi azonban ismeretes, hogy Mallet kis tőkével földet vásárolt és azokon, miután azokban később petroleum tartalmat fedeztek fel, horribilis nyereséggel tudott. Egyszerű farmeréletet élt, naponta 10 órát dolgozott, a legolcsóbb és legrosszabb dohányt ivta és szinte pa-

tologikus fősvénységgel viseltette magát és másokkal szemben. Mallet soha nem volt beteg s szívvel-hudéssal halt meg, így végrendelete nem hagyott hátra.

A rokonok közt a hagyatéki bíró felkérésére ekkor elkezdődött a harc. 1818-ban 36 amerikai és francia eredetű Mallet jelentkezett, akik mind igényt tartottak az óriási örökségre. A francia Malletek mindent elkövettek, hogy az örökösödési ügy békés elintézését nyerjen, de az amerikai örökösök nyakassága minden megértő meg egyezést meghiusított. Ezek — ugyanis kétségbe vonták a francia Malletek örökösödési jogát. — A gyűlölet és a per apáról fiúra szállt, azóta generációk haltak meg, de a vitás örökség nem nyert befűzést.

Az öreg Mallet vagyona fantasztikusan megnőtt úgy, hogy ma egymilliárd hatszáz ezer millió aranyfrank, vagyis kereken kilenc milliárd papírfrank a peres összeg.

— Szeptembéri havazás. Bucuresztiből jelentik: A meteorológiai intézethez érkezett jelentések szerint az ország több részében tegnap erősen havazott.

— A jó szomszéd. Dávid Todor máscai lakos vallomása szerint ittas állapotban behatolt távollevő szomszédjának házába, ahonnan a padlásról egy zsák tengerit, a lakásból pedig egy ezüstórát, egy tizkoro-nás aranyérmét és különböző ruhakiegészítőket lopott el. Az aradi törvényszék ma tárgyalta Dávid Todor ügyét, akit az enyhítő körülmények beszámításával három havi fogházra ítélték.

— Házasság. Becker Lőrika (Zimbró) és Waritz Sándor (Pancota) f. hó 26-án tartják esküvőjüket Zimbrón.

— Letartóztatták Aradon a házasságszédelő Florea Silviust. Ma jelentette az Aradi Közlöny, hogy Mann Péter gurahonci főerdész feljelentést tett az aradi államrendőrségen Florea Silviust CFR tisztviselő ellen, aki leányának házasságot ígérve, a főerdésztől 12 ezer lejű csalt ki, azután megszökött. Az aradi rendőrség a feljelentés alapján megindította a nyomozást és ma délután sikerült is a házasságszédelőt Aradon letartóztatni. Florea Silviust kijelentette, hogy megtéríti Mann főerdész kárát, dacára ennek, mégis letartóztatásban marad, mert hivatalból üldözendő bűncselekményt követett el.

— Razzia. Az aradi államrendőrség az éjszaka folyamán nagyszabású razzia tartott és hét embert sikerült letartóztatnia, akikről kiderült, hogy mindnyájan katonaszökevények. Áttették őket a katonai hatóságokhoz.

Legjobb kreppapírok Kerpelnél.

— Orvosi hír. Dr. Gárdos Oszkár szülész-nőorvos külföldi tanulmányútról hazaérkezve, rendeléseit szülészeti, nőgyógyászati és bathermiás betegeknek Str. Barlieu 6. (Rákóczi-u.) újra megkezdte.

— Megnyit a ping-pong barlang.

— Új faipari gyárral gazdagította Schamberger László régi jó szaktekintélyű kocsi-gyáros Arad gyáriparkját. Nagy investálással a legjobb gépeket szerezte meg és állította be, speciális és tömeges munkákra, modern technikai berendezésével versenyen kívüli árban produkálja legjobb faipari cikkeit, melyek az erdélyi piacon elismertek. Hír szerint üzletkört a regátra is kiterjesztette, ahonnan eddig is számos nagy megrendelésekkel halmozták el cégét.

Hollós Vacuum Cleaner

Arad, Str. Barlieu 38. (Rákóczi-u.) Telefon 613.

— Milliók könyve I. számtól kezdve az összes számok kaphatók, ára 20 lej. Koronás Regény nagy választékban, ára 22 lej. Lőbi hírlap-irodában.

— A Szociális Misszió aradi szervezete f. hó 26-án, vasárnap ó. u. 5 órákor a város háza nagytermében gyűlést tart. Előadó: Sziebig Frigyes, aki a chicagói eucharisztikus kongresszusban élményeiről fog beszélni. A tagokat és érdeklődőket ez uton hívja meg az elnökség.

Felfüggesztették Temesvár vámügyi főfelügyelőjét

Nagyszabású visszaéléseket fedezett fel az ellene indított vizsgálat. — Orgiákra kényszerítette alantasait.

(Saját tudósítónktól.) A bucuresti-i sajtó hónapok óta harcot visel egy temesvári vámügyi főfelügyelő ellen, tényekkel alátámasztva szellőztették a vámfőnök visszaéléseit, amelyeknek nyomán végre vizsgálat indult meg ellene. A vizsgálat eredményeképpen Lapedatu pénzügyminiszter a mai nappal felfüggesztette állásától Luca György pénzügyi főfelügyelőt és elrendelte ellene a fegyelmi vizsgálat lefolytatását. Ezzel kapcsolatban a „Romania” ma cikket ír a felfüggesztett főfelügyelőről.

Luca — írja a lap — közepes tehetségű tisztviselő volt, de protektorai segítségével magas állásba jutott és kongresszusokon képviselte Romániát Párisban, Rómában és Londonban, anélkül, hogy valamelyik ország nyelvét bírta volna. A főfelügyelő gyakran megítélte, hogy lakására hívta fel különböző ügyekkel alantasait és kényszerítette őket, hogy az általa rendezett orgiákon résztvegyenek. Ezt különben az iratokhoz csatolt vallomások is bizonyítják. Ha az alantasok közül valamelyik

megtagadta a parancs teljesítését, felfüggesztették, elhelyezték. A Romania cikke még azt is közli, hogy Luca meghamisította az alantasai jegyzőkönyveit, amelyek a felfedezett csempészekről szóltak és így megfosztotta a törvényes keresettől azokat, akik a csempészt felfedezték. Ezzel elérte, hogy a vámtisztviselők nem igen törődtek a csempészekkel, mert előre tudták, hogy a jutalmat ugyanis Luca veszi fel. Luca arra kényszerítette a kereskedőket, hogy árukkal lássák el, így az iratok között bizonyíték fekszik arra, hogy Galacban két vagon épületfát szállítottak craiovai villája számára. A főfelügyelő külföldi utjaiért a külön díjazás mellett 300.000 lej honoráriumot is kintaltatott magának.

A cikkek nyomán Lapedatu pénzügyminiszter megbízta Petrescu N. pénzügyi vezérfelügyelőt, hogy nyomozzon ez ügyben. A nyomozás eredménye a felfüggesztő határozat volt. Temesvár kereskedői között általános az öröm, hogy a kellemetlen vámfőnöktől végre megszabadultak.

Franciaország fokozatos leszerelést kíván.

Románia elismerése a leszerelési bizottság munkájáért.

(Genf, szept. 24.) A Népszövetség tegnap folytatta munkáját. Tudomásul vették a leszerelési bizottság jelentését. Paul Boncour francia delegátus kijelentette, hogy Franciaország fokozatos leszerelést kíván, biztonságára arányában.

Petrescu Comnen Románia el-

ismerését fejezte ki a bizottság munkájáért, azonban rámutatott az előkészítés nehézségeire s kijelentette, hogy a konferencia időpontját nem szabad elhamarkodottan kitűzni, nehogy a tulságos sietés ártson az eszme keresztülvitelének.

Bonyodalom egy miseing körül

Egy aradmegyei parasztasszony panasza megy a pápához. — Lehet-e miseingre meztelen angyalkákat himezni?

(Saját tudósítónktól.) Klemm Magdaléna parasztasszony két évvel ezelőtt azt a fogadalmat tette, ha gyermeke születik, egy gyönyörű miseinget készít a helybéli plébános számára. Minthogy a gélya csakugyan bekopogtatt hozzá, felgyógyulása után özönnel hozzáfogott a miseing varrásához s hímzéséhez. A múlt héten elkészült a munkával.

— Elhoztam a miseinget! — állított be a plébánoshoz.

A plébános mosolyogva nézte a szép munkát, amelyen a parasztasszony beteken keresztül dolgozott.

— Igazán szép, igazán szép, — dicsérte néhány pillanatig, de azután az arca trüfelen elkomorult, — mik ezek itt? ... Mit himeztél te ide tulajdonképpen?

A plébános a miseing aljára hímzett angyalkákra mutatott, akiket semmiféle ruha nem volt.

— Hiszen ezek csupaszok, —

kiáltotta felháborodva, — csak nem hiszed, hogy ilyen miseinget magamra öltök?

A plébános mérgesen nézte végig az előtte zavartan álló parasztasszonyt, azután a lába elé dobta a miseinget.

— Vidd ezt a holmit, még látni sem akarom.

Klemm Magdaléna sirva hagyta el a parókiát. A falubeliek azt tanácsolták neki, hogy ne hagyja annyiban a dolgot. Az egyszerű emberek azt állították, hogy az angyalok járhatnak ruha nélkül, csak az embereknek nem szabad.

— Éregy Rómába — mondták Klemm Magdalénának, — majd Úszentsége igazságot szolgáltat neked.

Az egyszerű parasztasszony szótfogadott s tegnap csakugyan elindult Rómába, magával vitte a miseinget. Az az eltökélt szándéka, hogy kihallgatáson jelentkezik a pápánál, s hozzája felebbezi meg a plébános ítéletét.

HA LAPUNK részére közölni valója van, telefonon is bemondhatja. TELEFON SZÁM 151.

Holnap döntenek Olariu városi titkár ügyében.

Öt vádpont kerül a fegyelmi bíróság elé. — A vezértitkár védekezése.

(Saját tudósítónktól.) Holnap délután négy órakor kerül tárgyalásra Olariu István városi vezértitkár fegyelmi ügye. Ma délelőtt már kikézbiztették a fegyelmi bíróság tagjainak a meghívókat. A város részéről a bíróság tagjai Pocioianu János, vagy Dirlea Vazul szolgálati főnök, a megye részéről dr. Petrutiu Iustin, vagy Stanca Ermin lesznek, a bíróság elnöke pedig dr. Barbura Sever törvényszéki elnök lesz. A vádat dr. Nedelcu Miklós városi főügyész képviseli, a védelmet maga a vádolt vezértitkár látja el.

A holnapi tárgyalással most már vége szakad a városházán Olariu István vezértitkár személye körül keletkezett vitáknak és viharoknak. Mint ismeretes, öt vádpontot hoztak fel a vezértitkár ellen, aki ellen az a legsúlyosabb vád, hogy mint pénzügyi tanácsos, egyik referádája által súlyosan megkárosította a várost. Több telekérték-illeték behajtására vonatkozó aktát azzal a refe-

rásával terjesztette fel dr. Angel István akkori polgármesterhez, hogy javasolja irattárba helyezését, behajtás helyett. Ezzel — a vád szerint — ezekkel károsította meg a várost. Olariu István védekezése szerint a minisztérium megtiltotta ezeknek az illetékeknek behajtását, amelyre jogtalanul deklarált. A város azonban ekkor már több millió lej hajtott be ilyen címen és ezért kérte a fennmaradt követelések irattárba helyezését. Olariu attól félt, hogyha a minisztériumhoz felebbezés fut be, a már beinkasszált milliókat is vissza kell fizetnie. Különben is — mondja védekezésében — Angel István dr.-nak jogában állott el nem fogadni a referádát és elrendelni a behajtást, amit még ma is megtehet. A többi vádpont már kisebb jelentőségű.

Városi körökben általános érdeklődéssel várják a fegyelmi bíróság döntését, amely vége vet ennek a hosszú hónapok óta húzózó ügynek.

Három embert ölt meg a tudatlanság.

Egy fiatal orvos megrendítő tragédiája egy máramarosi faluban.

(Máramarossziget, szeptember 24.) Tragikus következménye lett egy ruszkovai zsidó gazda kapzsiságának. Pollák Sulem ruszkovai gazda egyik tehene kimult lépében és a járási állatorvos utasítást adott, hogy a tehenet azonnal temessék el meszes gödörben. A gazda azonban megnyuzta az állatot, hogy legalább a bőrét értékesíthesse. Nyírás közben egész raj döglégy lepté el a tehenet és az egyik megcsipte a gazda feleségét. A seb dagadni kezdett és végre az asszony egyik szom-

szédnőjéhez, Stachier Manónéhoz fordult tanácsért.

Ez elkészített számára háziszert és maga is kenegette a sebet. A kezelés alatt a szomszédasszony is megbetegedett. Harmadnapra házhöz hívták Gonda József petrovai körorvost, aki először a kurukszlószereket mosta le a betegéről. Kezelés közben inficiálódott és beteg lett. A két asszony tegnap és a fiatal orvos ma reggel halt meg. Pollákné kilenc árva hagyott hátra, míg a fiatal orvos szülei egyetlen támasza volt. A tragikus eset nagy megdöbbenést okozott az egész környéken.

az apát 6 havi fogházbüntetésre, a fiút pedig 15 napi elzárásra ítélte.

Rádó-műsor.

Szombat, szeptember 25. Bécs — Graz, 16.15. Edith von Au st hangversenyének nő koncertje. — 19.45. A „Bajadér” című Kálmán-operett előadása. Befejezésül jazz-band. — Zágráb, 17. Délutáni zene. — 20.30. Vidám estély. — Breslau, 16.30. Zenekari hangverseny. — 22.30. Táncczene. — Róma, 17.30. Jazz-band. — 21.15. Zenekari hangverseny könnyű műsorral. — Lipcse, 16.30 és 17.30. Zenekari hangverseny. — 19.45. Zene és énekhangverseny. — 21. Részletek modern operettekből. — Budapest, 9.30, 12.15. Hírek és közgazdaság. — 16. Mesedélután. — 17.15. Az Operaház kamarazenekarának hangversenye Komor Vilmos vezényletével. — 18.30. Tiszay Andor előadása: Egyiptomtól Tuniszig. — 19.20. Dunkl Norbert előadása: A kulisszák világából. — 20.30. Székely Arnold zeneakadémiai tanár zongorahangversenye Marsalkó Rózsi, az Operaház tagjának közreműködésével. — 22.15. Kamarazene.

KÖZGAZDASÁG.

Új lendületet kap Arad gazdasági élete.

A vámszabadraktár felállítására nagy könnyítést jelent az aradi kereskedőknek és iparosoknak.

(Sajdtudósítónktól). Az Aradi Közlöny mai száma közli az aradi kereskedőkre és iparosokra nézve nagyfotosságu hírt, amely szerint az aradi vámszabadraktár felállítására a Viktória takarékpénztár kapta meg a koncessziót. A vámszabadraktár felállítására nagy lendületet ad Arad kereskedelmének és iparának és jelentős könnyítést hoz a gazdasági válsággal vívódó kereskedőknek és iparosoknak.

Az áru ezenül egyenesen a szabadraktárba fut, amelynek céljaira — mint azt mai számunk közli — a Banca Centrala épületében levő 800 vagon árut magába fogadó raktárt szemelték ki. A vámnál a kereskedők sokszor hestekig heverteték az árut, mert nem állott rendelkezésükre a vám díj lefizetéséhez szükséges összeg, most azonban a helyzet lényegesen könnyebb lesz. A Viktória ugyanis 10—14 napig kihitelezte a jó cégeknek az árut, kisebb kamattal. A cég azután az eladásokból befolyó összegekből egyenlítheti ki a vámdíjakat. — Ugyanilyen kedvezményt kapnak az iparosok is, akik a külföldről behozott gépekkel és anyagokkal

dolgozhatnak és csak azután kell a vámdíjakat lefizetniük. A kereskedők vagy iparosok a raktárban levő áruja u. n. „varánszot“ kapnak, amire azután kölcsön is felvehetnek. Ezenkívül is még számtalan előny kecsegteti a vámszabadraktár létesítésével Arad kereskedelmét és iparát, amely valóban rászorul a mosoni gazdasági helyzet közepette ilyen könnyítésekre.

A szervezkedésre nézve egyelőre még nem nyilatkozik a koncessziót kapott bank, míg a feltételeket ár nem tanulmányozta. E célból a hivatalos értesítés megérkezésekor Ádám György vezérigazgató azonnali Bucarestbe utazik és ezután gyors tempóban megszervezi a vámraktárt, amelynek élére — mint értesülünk — a bank egyik régi tisztviselője fog kerülni és hivatalnokai karát is a legmegbízhatóbb szakemberekből állítja össze. A Viktória jó hírneve biztosíték annaképpen is, hogy a vámraktár ügyei a legkulánabb, legtisztességesebb módon lesznek lebonyolítva és Arad kereskedői végre megszabadulnak a sok hiábavaló zaklatástól, amelyet eddig a vámolásnál el kellett tünniük.

Zürichben 2.73.75, Párisban 18.25 a lej.

A zürichi utótdzsdén 2.73 a lej.

Helyi valuták. (Szeptember 24.) Pénz: Márka 45, dollár 193, angol font 930, francia frank 5.60, lira 7, cseh korona 5.45, magyar kor. 375, dinár 3.20, schilling 27, svájci frank 36. — Áru: Márka 46, dollár 195, angol font 940, francia frank 5.80, lira 7.20, cseh korona 5.65, magyar korona 365, dinár 3.30, schilling 27.50, svájci frank 37. Kifizetések: Berlin 46.90, Amsterdam 79, Newyork 196.25, London 955, Páris 5.59, Milánó 7.33, Prága 5.83, Budapest 361, Zágráb 3.49, Bécs 27.75, Zürich 38.

Zürichi tőzsdényítés. (Szeptember 24.) Berlin 123.25, Amsterdam 207.40, Newyork 517.50, London 2512, Páris 14.35, Milánó 19, Prága 15.32.50, Budapest 72.45, Belgrád 9.15, Bucaresti 2.75, Varsó 58, Bécs 73.

Zürichi tőzsdézárlat. (Szeptember 24.) Berlin 123.25, Amsterdam 207.40, Newyork 517.50, London 2511.75, Páris 14.30, Milánó 19, Prága 15.32.50, Budapest 72.45, Belgrád 9.15, Bucaresti 2.73.75, Varsó 58, Bécs 73.

Bucaresti tőzsdézárlat. (Szeptember 24.) Kifizetések: Páris 5.70, Berlin 45.55, London 930, Newyork 190, Milánó 7.10, Zürich 37.10, Bécs 27.10, Prága 5.65, Budapest 26.95. Valuták: Neapolon 800, márka 46, leva 1.40, török lira 1.05, angol font 930, francia frank 5.60, svájci frank 37, lira 7.20, drachma 2.50,

dinár 3.40, dollár 195, lengyel zloty 21, schilling 27, magyar korona 27, cseh korona 5.60.

= Aradi hetipiac. A mai hetipiac árai a következők voltak: Burgonya 4—5 lej, hagyma 5 lej, tehénturó 20 lej, juhturó 56 lej, vaj 120—160 lej, alma 6—10 lej, körte 16—20 lej, dió 20 lej, barack 16—20 lej, szőlő 20—24 lej kilogrammonként, kalarabé 1 lej, kelkáposzta 2—3 lej, fejes káposzta 3—8 lej, paprika 20 bani, rojás 2.60—2.80 lej darabonként, bab 10 lej, zöldbab 14 lej, rejt 9 lej, tejfel 40 lej literje, zöldség 3—4 lej csomója. A baromfiac árai: Sovány liba 150—200 lej, sovány kacska 80—150 lej, tyúk 90—130 lej, csirke 50—100 lej párja, kövér liba 180—300 lej, kövér kacska 100—140 lej darabja. A gabonapiac árai: Árpa 500—520 lej, kukorica 500—520 lej, zab 460—480 lej, buza 800 lej métermázsánként. Az állatvásár árai: Marha 19—24 lej, borjú 32—36 lej, sertés 30—33 lej kilogrammonként élősúlyban.

= Céghivatali hírek. Az aradi törvénytörvények céghivatala közli, hogy B. Rosen, L. Laitovici, Fr. Ghetler és társai pankotai butorgyár cégének törlesztését kérte. Ezzel szemben L. Laitovici és Fr. Ghetler „Pancota“ hajlított fabutorgyár társaság címen új cégbejegyzést kért.

Künstler-Vízumiroda

Arad, Bul. Reg. Maria 22. Dálya szállóval szemben.
Telefon 86.

Spezialle iroda, mely utlevélvizumozással és érembizások ellátásával foglalkozik.

Művészet.

* Az aradi színház műsora. Szombaton: Marica grófnő. (A. bérlet.) Vasárnap délután: Boszorkány. Vasárnap este: Marica grófnő. (Bérlet-szünet.) Hétfőn: Marica grófnő. (B. bérlet.) Kedden: Marica grófnő. (C. bérlet.) Szerdán: Bizánc. (A. bérlet.) Csütörtökön: Nagytakarítás. (Bemutató előadás. B. bérlet.) Pénteken: Nagytakarítás. (C. bérlet.)

* Amerika és Európa egy véleményen van Friedman Ignazról. A philadelphiai „Saturday Night“ írja: az óriási közönséget annyira megragadta a művész (Friedman) játéka, hogy úgy viselkedtek, mintha a természet egyáltalán el sem akarták volna hagyni. A „Leipziger Tageblatt“: Játéka maga a zenei kinyilatkoztatás: az ő felfogása lesz a jövőben vezérfonalunk, amikor más művészek Chopin-interpretációját kell elbírálnunk. Friedman egyetlen aradi hangversenye október 1-én a Kulturpalotában. Jegyek Sándornál.

* Betegh Béby Aradra szerződött. Az aradi színház ma igazán értékes taggal szaporodott és az új szerződés a legnagyobb nyereséget jelenti Szendrey Mihály számára, mert visszahozta Aradra Betegh Bébyt, aki az elmúlt szezonban méltán érdemelte ki az aradi közönség szeretetét. Sok forró és emlékeztető színházi este fűződik Betegh Béby nevéhez, aki fővárosi levegőt és nívót hozott az aradi színpadra s eseményt avatott minden olyan bemutatást, amelyen neki jutott a vezető szerep. A művész a közeljövőben lép ismét az aradi színház közönsége elé, amely bizonyára a régi szeretettel fogadja majd kedvenc primadonnáját.

* Nagy Géza fényképész műterme Aradon (ünnep- és vasárnapokon) d. e. 9-től 1-ig, d. u. 3-tól 6-ig van nyitva.

* A „Marica grófnő“ négyszer egymásután szerepel az első hét műsorán. Hetényi főrendező, Gellért karmester minden tudásukat sorompóba állították, hogy sikerre vigyék a világhírű operettet. Zöldhegyi Anna, Kertész Mancsi, Kiss Mariska, Borovszky, Deésy, Győző és Kun játsszák a főszerepeket és így a biztos siker elmaradhatatlan. Külön szenzációja lesz az előadásnak a matyóruhás gyermekek szereplése. A cigányzene kíséretet Dudus, a népszerű primás vállalta.

* Két nagykonceptiójú dráma, a „Boszorkány“ és a „Bizánc“ kelti fel a közönség érdeklődését. A Boszorkány elsőrangú szereposztásban vasárnap délután mérsékelt helvárak mellett van műsoron. A Bizáncot szerdán játssza a drámai együttes. A nagyszerűen szervezett prózái együttes szorgalmasan próbálja a két drámát, amelyek művészi eseményt jelentenek.

* „Nagytakarítás.“ A világ színpadain nagy sikert aratott prózái újdonság, a „Nagytakarítás“, amelyet csütörtökön mutat be az aradi színház. Az igazgatóság minden szerepet elsőrangú tagnak osztott ki.

* A színházba a beiratkozások folynak. Jelentkezni lehet délután 4

—5 óra között a színházi irodában Hetényi főrendezőnél. A tandíjat havi 600 lejben állapította meg az iskola vezetősége.

Baltával támadt testvérere.

Izgalmas jelenet Bucyrestii uccáin. (Bucyrestii, szept. 24.) A főváros uccáin tegnap óriási riadalmat okozott, hogy egy Penata Mosescu nevével tisztviselő baltával a kezében üldözőbe vette nővérét, aki nösszas hajszát után utolért és több helyen megsebesített. A merénylő testvér a járőrök segítségével sikerült elfogni. A rendőrségen kijelentette, hogy tetének oka gyűlölete nővére iránt, aki őt szerencsétlenségbe döntötte. A sebesült állapota nem veszélyes.

Felelős szerkesztő:

RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judejului.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

ÖVÁS.

Fiamért, kisk. Schweffer. Zoltánért semmi néven nevezendő anyagi és erkölcsi felelősséget nem vállalom. Schweffer Ede.

Uj butorhitel!

részletfizetésre.

Ébédő, háló, fa- és vasbutorok, diványok, matracok, ággyetékek, Edén pamlagok, zongora, varrógép, Irógép stb.

CAROL GARAI

MAGAZIN DE MOBILE.

Arad, Piața Avram Iancu 10.

Női kalap-szalon

elköltözés miatt

eladó!

5818

Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

Nagy borpince

kiadó.

Cím:

Rudolf Mosse Arad

Pompeji végnapjai!

Várkonyi Mihály és Korda Máriaival

ma, szombattól az aradi Urániában.

Az előadások kivételesen 7 és 10 órák között kezdődnek. Jegyek elővételben válthatók.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. — Minden apró hirdetés ára hétfőnap 4 lej — bűnt, vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse.

******* Hirdetések telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. *******

Alkalmazás.

UJSÁGÁRUSOK nagy jövedelemmel azonnal felvétetnek Löbl hírlapirodában. 5821

BEJÁRÓ főzőmindenest keres kétfagu családot. Arad, Str. Popa Russu 4. (Lujza-uca.) 15257

KERESKEDELMI TANFOLYAMOT végzett fiatal leány irodába ajánkozik. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5818

NEGY középiskolát végzett fiatalember gyakornoknak felvétetik. Auricht, Arad Str. Bucur 8. 10380

BÜFFÉ BÉRELET. Özv. Bartalus Lászlóné a Hellas Sport Club telepházán levő és italmérségi engedéllyel bíró büfféje részére önálló üzletvezetőt keres. Érdeklődni a club titkárnál lehet hétköznapokon délután 5 és fél 6 óra között. 5808

Lakás.

KERESEK belvárosban különbejáratu szobát butorozva esetleg butor nélkül. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5798

Vétel és eladás.

ÜZLETÁTALAKÍTÁS miatt olcsón vásárolhat: szövetet, selymet, vásznat, kész női fehérneműt és kötött árukat Rosenblüh cégnél Arad, Piata Avram Iancu 19. szám. 5810

FÉRFI BUNDA, bőrbekécs és férfi kabátok, szőnyegek, antik butorok, tükrök, szalon terítők, függönyök, asztal és ágy nemük, súlyszethető Singer gép, könyvszekrény, asztalok, székek, szekrény, garderoz szekrény, virágállványok, ebédlő kredenc, festmények, hosszú zongora, cselló, fotelok, vitrin, antik poharak, vázák, dísz tárgyak, álló villanylámpák, uriszoba háló, ebédlő és szalon berendezések, club garnitúra, 4x5 keleti szmirna szőnyeg, színházi lápcsó, egy ágyra rózsaszín selyem garnitúra, stb. eladók. Salgóné, Arad, Str. Consistorialul 12. (Batthyány-u.) I. em. 1000

OLCSÓ ebédlő, ruhaszekrény eladó. Arad, Str. Ionessu (Gr. Károlyi) 9. I. 7. 5754

ANTIK BUTOROKAT, különböző szoba-berendezéseket, egyes butordarabokat. Irászatokat, székeket, perzsa- és gyári szőnyegeket, fehérneműket keresek sürgősen bizományba s azok gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné, Arad, Str. Consistorialul 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

EGYENES huros, félhosszu zongora eladó. Arad, Piata Mihai Viteazul 9. 5732

EZÜSTÖT, pianót, zongorákat, szőnyegeket magas árban veszek. Salon Artistique Arad, Fischer Eliz-palota. Antik butorok részletek kaphatók. 260

MOLDAVIA PAPIR 5 kg-os csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalánál. 500

Aki olcsón akar vásárolni

férfi és női szövetet, harisnyát, keztyűt, zsebkendőt és minden a szakmába vágó cikket, úgy az keresse fel

RIPPNER és BENKŐ divatáruházát

Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-u.) ahol meggyőződhet arról, hogy az egyetlen olcsó bevásárlási forrás paplanok nagy választékban

Kereszthuros pianino

kitűnő hangu, vasbetétes díszes kivitelben 42 ezer. Rövid zongora mahagoni, kifogástalan állapotban, vaszerkezettel 45 ezer lejért eladó. Melis zongorakészítő és hangoló. Arad, Str. Pompillu 21. (Kasza-u)

Oktatás.

MAGYAR gyorsírást olcsón tanítók. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 5775

Ingatlan.

UJMIKELAKÁN új ház eladó 80.000 lejért. Értekezni a baloldali első ucca 15. szám. 5819

Előadás.

MAGYAR- és CSIKI GERGELY-uca, sáros vendéglőben abonensek házonkívül is előadgattnak. Elsőrendű kenyér. Szives pártfogást kér. Naschitz. 5646

Különféle.

ELVESZETT a temesvár—aradi vonalon személyazonossági és katonai igazolványom. Becsületos megtalálóját kéretik jutalom ellenében (500 lej) leadni Gács András Arad, Piata Stefan cel mare 3. alá. 5799

A volt Kazinczy-uca

közvetlen közelében háromszobás fürdőszobás magánház, 600.000 lejért sürgősen ELADÓ.

Megbizott: Györffy „Mures“ Irodája Arad. 15257

SZŐLLŐ

Gyoronok 3 nagy hold két-szobás lakással, 10 pecenyire a piacértől ELADÓ. Bővebbet Aradon, Str. Dr. Romulus Vellelu (Lipót-uca) 14. 5715

Női harisnya selyem prima hibamentes lej 145. Selyem női 65-től 115 lejig! Cérna fától 145 lejig! Strapa harisnya 80 lejig! Patent harisnyák! Férfi harisnyák! Keztyűk! Reform nadrágok! Gyermek szövetek! Női és férfi kötött mellények és kabátok! Szalok! Alsó trikók! Csipkék, szalagok és rövidárúk legolcsóbb árban! Arad, Strada Eminescu 13.

Bogyó A.

Arad, Strada Eminescu 13.

Beszerezés előtt keressse fel

Dr. Groszman Alfrédné szőnyegszövő-műhelyét

Arad, Strada Moise Nicoara (volt Petőfi-uca) 17. sz.

Szőnyegei eredeti perzsa minták után készítenek, valódi keleti jelleggel, elsőrendű minőségben. Rajzolt minták, angol felvetőfonalak és egyéb anyagok házi szövéséhez. Félgi perzsa szőnyegek szakszerű javítása.

Első helyen való bekebelezésre egytételben 500.000 lej kapható.

Megkeresések kéretnek „PÉNZ“ jelige alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 5823

Cementtörcserépgépek, továbbá gépek, üreges betontömbök, beton- és salaktéglák, cementlapok, stb. előállítására. Formák: csövek, kutgyűrűk, lépcsők, stb. készítésére. Betonkeverőgépek. Prima cementfestékek. Complett asbestos cement palagári berendezések (ETERNIT) stb. azonnal szállít raktárról:

„MODERNA“

Építőipari-gépek és Radiator R.-T. Brasov, Kis-uca 12. : Telefon 5-78. sz. 2778

Mielőtt gépeket vásárol, tekintse meg gazdagon felszerelt raktárunkat. Prospektusok és költségvetések díjmentesen.

Házhelyek

Kádas-telep Arad, Str. Coanda (volt Borona-uca) folytatása

1000 lejes havi részletfizetés mellett eladó.

Helyben homok és téglaföld, mintaházak megtekinthetők. Értekezni délelőtt Str. Gh. Ionescu 9-II. (Gróf Károlyi-u.) KÁDÁS-nál délután 3-6-ig a telepen. 5797

KRISZTA

női divatszalon Arad új Neuman-ház II. e.

Készít elegáns francia és angol toaletteket iutányos áron. 5146

Muzsaj József

Arad, színházzal szemben.

Oszi árjegyzék:

- Férfi öltöny tiszta gyapju ... Lej 950-
- Férfi öltöny divat színekben ... „ 2650-
- Sötét kék és fekete öltöny ... „ 2350-
- Ószi felöltő ... „ 1950-
- Ujster double ... „ 2850-
- Ujster angol ... „ 3450-
- Fregoll reglán ... „ 2200-
- Gummi kabát ... „ 980-
- Bőr kabátok minden színben ... „ 4600-

Mérték szerinti szabóság. Nagy posztó raktár.

Két család elhelyezkedésére is alkalmas legkiválóbb anyagok felhasználásával épített, masszív, alapincézett, magas földszintes

URI VILLA

a volt Varjassy Lajos-uca tőzsomszéd-ságában, azonnal elfoglalható 3 szobás és 1 szobás prima lakásokkal, gardálkodás, ipartelep és építkezés céljaira kiválóan alkalmas és elválasztható hatalmas telkekkel, jóval a becsértéken alul eladó, 350.000 lej készpénzzel megvehető, a vételhátralék kedvező feltételek mellett törleszthető. Bővebbet: 16150

Uranul Iroda Arad, főpostával szemben.

Tenyészkanok, elsőrendű mangolice faj, köztenyésztésre hatóságilag felülvizsgálva, eladók. Kölländer Testvérek Cormeiu (Jud. Arad) gazdaságában. 5755

Ne kótya-vetyélje el holmiját!

Sokkal jobb árat kap érte, ha az „Aradi Közlöny“ apróhirdetése között kínálja eladásra

Telefon: 151.